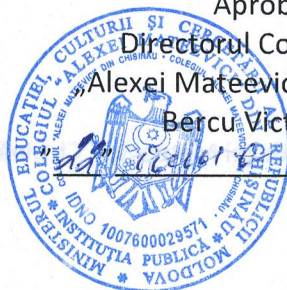

Ministerul Educației Republicii Moldova
Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Aprob

Directorul Colegiului
„Alexei Mateevici” Chișinău

Bercu Victoria

2017

Curriculum disciplinar

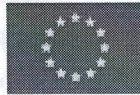
F.07.O.019 Strategii de incluziune socio profesională

Specialitatea 92310 Asistență socială

Calificarea Pedagog social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat cu suportul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Boaghi Elena, grad didactic II, Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesorat al Colegiului „Alexei Mateevici” Chișinău

Director

Bercu Victoria

2017

Recenzenți:

Curoș Ludmila, director-adjunct instruire Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Bantuș Larisa, șef catedră „Pedagogie, psihologie, arte și sport” Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	6
IV. Administrarea disciplinei.....	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	10
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	10
VIII. Lucrările practice recomandate	13
IX. Sugestii metodologice	13
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	15
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	21
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	21

I. Preliminarii

La momentul actual în învățământ se pune accent pe formarea specialistului competent, pe formarea și dezvoltarea competenței drept calitate a personalității. Competența specialistului este o condiție obligatorie a eficienței activității profesionale.

Realizarea unui învățământ profesional de calitate în contextul realităților socio-economice actuale impune o nouă abordare a procesului de învățământ, care vizează formarea la elevi a unui sistem de competențe necesare pentru integrarea pe piața muncii și pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

Menirea oricărei instituții de învățământ este să pregătească tinerii pentru viață ; să-și schițeze planuri de viitor, să-și facă proiecte, să conștientizeze și să-și asume responsabilități; să-și pună în armonie relațiile interpersonale pentru a putea cunoaște capacitățile proprii, pentru a-și spori randamentul muncii intelectuale și fizice etc.,

Curriculum-ul disciplinar „*Strategii de incluziune socio profesională* ” este un act normativ destinat formării profesionale a specialistului în asistență socială, care specifică finalitățile de învățare și descrie condițiile de formare a competențelor profesionale specifice disciplinei.

Curriculum-ul a fost elaborat avându-se în vedere următoarele:

- noua structură a sistemului de învățământ de studii medii de specialitate din R M;
- repererele impuse de Ministerul Educației RM privind aprobarea Planului cadru de învățământ pentru studii medii de specialitate privind lista disciplinelor din cultura de specialitate la colegiul, specialitatea „Asistență socială”;
- nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea ciclului al colegiului.

Ignorarea completă a unei politici active pentru creșterea și relansarea economică, fragmentarea rețelelor de suport, prin presiuni de tot felul, afectează grav solidaritatea socială dintre generații, precum și cea față de grupurile defavorizate. Siguranța sentimentului dat de apartenența la o comunitate, atât de necesară în perioade-limită, scade. Poate cel mai periculos aspect este acela că segmente mari ale populației au fost scoase din echilibrul lor tradițional și împinse în situații de sărăcie și disperare fără speranță de ieșire.

Dezvoltarea serviciilor de asistență socială, atât cu rol de sprijin/suport pentru cei cu probleme de integrare socioprofesională, dar mai ales cu funcție de prevenție a marginalizării sociale, va trebui să ocupe un loc central în sistemul complex al protecției și asistenței sociale.

Studierea disciplinei „*Strategii de incluziune socio profesională* ” oferă elevilor cunoștințe, abilități și deprinderi, referitoare la cunoașterea atât la aspectele teoretice : concepte și definiții ale incluziunii socioprofesionale, cadrul legislativ privind incluziunea socioprofesională, cauze și consecințe ale excluziunii socioprofesionale; precum și la aspectele practice: elaborarea și implementarea programelor de integrare profesională, consilierea socioprofesională etc.,

Obiectivul principal al unității de curs „*Strategii de incluziune socio profesională* ” este formarea la elevi a competențelor de incluziune socioprofesională a beneficiarilor.

Unitatea de curs este destinată studiului elevilor din anul IV, semestrul VII, *Specialitatea Asistență socială, Calificarea Pedagog social.*

Pentru însușirea materiilor propuse în prezentul curriculum este esențial ca elevii inițial să însușească următoarele discipline:

U.04.O.006 Etica și deontologia profesională.

S.04.O.025 Teoria și metodologia asistenței sociale.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Integrarea socio-profesională reprezintă procesul de asimilare a unei persoane în mediul profesional, de adaptare a acesteia la cerințele de muncă și comportament ale colectivului în cadrul căruia lucrează, de adecvare a personalității sale la cea a grupului. Pentru o integrare rapidă și eficientă, asistentul social stabilește cele mai adecvate mijloace și modalități de integrare psiho-socio-profesională a persoanelor cu probleme speciale.

Promovarea integrării și reinsertiei a persoanelor vulnerabile pe piața muncii are ca scop sporirea standardului lor de viață, prin intermediul unor acțiuni coordonate. Pentru a combate șomajul, discriminarea și excluderea socială în cadrul grupurilor vulnerabile, acțiunile coordonate implică mai mulți actori cu competențe diferite, printre care și asistentul social.

Studiind disciplina *"Strategii de incluziune socio profesională"* elevii vor acumula informații ce vor constitui fundamentul pentru o percepere și pregătire minuțioasă în domeniul procesului de incluziune socioprofesională.

În procesul de incluziune socio-profesională asistentul social va ști ce așteaptă clientul de la implicarea lui. El va putea găsi răspuns la următoarele întrebări:

Care este problema? - problema sau nevoia va putea fi identificată concret, după caz., va fi propusă și soluționarea ei.

Ce se întâmplă? - situația va fi apreciată, explicată și înțeleasă.

Ce trebuie de făcut? - se va putea decide asupra obiectivelor și scopurilor.

Cum se va face? - asistentul social va putea alege metodele prin care vor fi atinse obiectivele.

Care este rezultatul? - se va evalua efectele obținute.

Astfel, elevul de "azi", asistentul social "de mâine" va fi competent în elaborarea planului de intervenție în procesul de incluziune socioprofesională, care va succeda înțelegerii problemei clientului, a cauzelor care au generat-o, identificării scopurilor, condițiilor și strategiilor de rezolvare.

Procesul de incluziune socioprofesională este un proces complex care cere abilități de consiliere în dependență de tipul problemei și abilități de mediator în procesul de incluziune profesională. De aceea curriculum *"Strategii de incluziune socio profesională"* oferă unități de conținut care favorizează formarea de abilități în următoarele aspecte:

- elaborarea și desfășurarea programului de integrare socioprofesională;
- adaptarea tehnicilor specifice nivelului de intervenție la care se situează sistemul-client;
- depășirea barierelor și a obstacolelor care pot să apară pe parcursul implementării planului de acțiune;
- direcționarea cât mai precis posibil a activităților și serviciilor pe nevoile identificate ale clientului;
- adaptarea modelelor de consiliere profesionale/vocaționale necesităților beneficiarului.
- desfășurarea activităților de informare, orientare și asistență prin care au șansa să îndrume, să inspire și să formeze beneficiarii:
- construirea unei autopercepții de persoane capabile să trăiască independent și activ în viața socială;
- opțiuni profesionale potrivite, în acord cu aptitudinile, cunoștințele, abilitățile și motivațiile lor;
- crearea posibilităților de calificare, recalificare sau specializare prin participarea la unul din cursurile gratuite furnizate în cadrul proiectului;
- oportunități de integrare pe piața muncii,

Această abordare facilitează dezvoltarea abilităților sociale și profesionale a persoanelor vulnerabile, în special a celor care se confruntă cu dificultăți deosebite în găsirea unui loc de muncă, în păstrarea statutului de angajat, sau revenirea la locul de muncă după o perioadă de absență, din diferite motive.

Viitorul asistent social trebuie să dețină aceste abilități pentru a asigura accesul persoanelor excluse și marginalizate la un mediu profesional incluziv, în care persoana poate să se manifeste în dependență de potențialul și abilitățile sale.

Pentru crearea condițiilor de formare și dezvoltare a abilităților cognitive și acționare se va ține cont de principiile realizării unităților de conținut:

- *Principiul umanizmului*, care reclamă recunoașterea valorii, irepetabilității, integralității omului;
- *Principiul dezvoltării cognitive active*, care reclamă organizarea activității de învățare prin „interacțiunea cu celălalt” pentru crearea câmpului de tensiune intelectuală; Câmpul de încărcare emoțională oferă oportunități de manifestare a individualității, îl înarmează pe cel ce învață cu experiență experimentală;
- *Principiul individualizării* care reclamă proiectarea și organizarea demersului didactic luând în considerație particularitățile specifice ale fiecărei persoane;
- *Principiul dezvoltării calității de Subiect al fiecărui educabil în procesul educațional.*

III. Competențe profesionale specifice disciplinei

CPS.1. Realizarea intervențiilor specifice pentru reducerea riscurilor sociale și îmbunătățirea funcționării sociale/profesionale la nivel individual și familial.

CPS 2 .Comunicarea și relaționarea profesională cu beneficiarii și alți actori sociali implicați în procesul incluziunii sociale profesionale la nivel micro-social.

CPS 3. Proiectarea activităților de consiliere pentru incluziunea socioprofesională.

CPS 4. Aplicarea valorilor și a principiilor deontologiei profesionale în procesul de intervenție de consiliere pentru incluziunea socioprofesională.

CPS 5. Aplanarea principalelor probleme/ obstacole care pot apărea la primele încercări de implementare a unui program incluziune socioprofesională.

CPS 6. Evaluarea problematicii sociale cu care se confruntă persoane, grupuri, comunități defavorizate, în scopul ameliorării situației socioprofesionale a acestora și al facilitării relațiilor în cadrul triadei individ – familie – comunitate.

CPS 7. Promovarea , restabilirea unei interacțiuni mutuale între indivizi și societate pentru a îmbunătăți calitatea indivizilor.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VII	90	20	10	60	Ex.	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competențe	Unități de conținut
1. Concepte și definiții privind incluziunea socio-profesională	
U.C.1.1. Interpretarea conceptelor privind incluziunea socio profesională. U.C.1.2. Compararea diferitor definiții și concepte privind incluziunea socio profesională.	Munca, ocupatie, profesie, cariera, vocatie. Incluziune /integrare socială. Incluziune/integrare profesională. Formare profesionala. Socializare profesională. Orientare scolara si profesionala. Consiliere vocationala./în carieră. Educatia alegerii unei cariere. Piata muncii.
2.Cadrul legislativ privind incluziunea socio-profesională	
U.C.2.1. Distingerea actelor legislative privind incluziunea socio-profesională. U.C.2.2. Analizarea principalelor politici și documente naționale privind incluziunea socio-profesională. U.C.2.3. Aprecierea importanței respectării legislației naționale privind incluziunea socio-profesională .	2.1. Legislația internațională privind incluziunea socio-profesională . 2.2. Legislația națională privind incluziunea socio-profesională .
3.Excluziunea socio-profesională	
U.C.3.1. Interpretarea aspectelor conceptuale ale excluziunii socio profesionale. U.C.3.2. Analiza dimensiunilor excluziunii socio profesionale. U.C.3.3. Compararea diferitor teorii privind cauzele și condițiile excluziunii sociale – profesionale. U.C.3.4. Determinarea factorilor determinanți ai excluziunii sociale. U.C.3.5. Clasificarea grupurilor expuse riscului de excluziune socială. U.C.3.6. Aprecierea situației de excluziune socio-profesională în Republica Moldova. U.C.3.7. Aplicarea strategiilor de combatere a excluziunii sociale.	3.1. Definiții și diferite moduri de percepere a excluziunii sociale-profesională. 3.2. Dimensiuni ale excluziunii sociale- profesionale. 3.3. Teorii privind cauzele și condițiile excluziunii sociale -profesionale. Factori determinanți ai excluziunii sociale. 3.4. Grupuri expuse riscului de excluziune socială. 3.5. Excluziunea socio-profesională în Republica Moldova. 3.6. Combaterea excluziunii sociale și politici de incluziune sociale.
4.Integrarea/ Incluziunea socio-profesionala	
U.C.4.1. Analiza definirii integrării socioprofesionale. U.C.4.2. Aprecierea importanței integrării profesionale. U.C.4.3. Ilustrarea formelor de integrare a noilor angajați. U.C. 4.4. Examinarea diferitor programe si metode de integrare profesionala.	4.1. Definirea integrării socioprofesionale. 4.2. Importanța integrării profesionale. 4.3. Natura si continutul integrării profesionale. 4.4. Forme de integrare a noilor angajați. 4.5. Programe si metode de integrare profesionala. 4.6. Costurile determinate de selecția, încadrarea și integrarea personalului. 4.7. Motivația și formarea profesionala.

U.C.4.5.Determinarea regulilor privind facilitarea integrării profesionale. U.C.4.6.Estimarea rolului asistentului social în furnizarea de servicii sociale cu accent pe incluziunea socioprofesională. U.C.4.7.Determinarea rolului motivației în formarea profesională. U.C.4.8.Soluționarea problemelor sociale concrete.	4.8.Reguli privind facilitarea integrării profesionale. 4.9.Rolul asistentului social în furnizarea de servicii sociale cu accent pe incluziunea socioprofesională.
5.Etape ale programelor de integrare/incluziune profesională	
U.C.5.1.Stabilirea etapelor de pregătire a programului de integrare profesională. U.C. 5.2.Analiza aspectelor de integrare profesională a angajatului. U.C.5.3.Planificarea programului de incluziune profesională. U.C.5.4.Aprecierea aplicării legilor integrării organizaționale în practică. U.C.5.5.Examinarea programului de incluziune profesională.	5.1.Pregătirea programului de integrare profesională. 5.2.Semnarea contractului, aspecte legislative. 5.3.Etapa de inducție / primele zile. 5.4.Integrarea profesională a angajatului. 5.6.Socializarea profesională. 5.7.Legile integrării organizaționale în practică.
6.Asistentul social ca mediator în medierea muncii	
U.C. 6.1.Analiza conceptelor de mediere a muncii. U.C.6.2.Conchiderea principiilor care stau la baza activității de mediere. U.C.6.3.Recomandarea activităților desfășurate de mediator. U.C.6.4.Distingerea valorilor profesionale pe care le pot transmite mentorii. U.C.6.5.Deducerea instrumentelor de mediere a muncii. U.C.6.6.Evaluarea tehnicilor utilizate în activitatea de mediere. U.C.6.7.Atribuirea abilităților asistentului social ca mediator în medierea muncii.	6.1.Medierea muncii . Concepte. 6.2.Obiectivul principal al medierii . 6.3.Principiile care stau la baza activității de mediere. 6.4.Activitățile desfășurate de mediator. 6.5.Abilitățile mediatorului. 6.6.Valori profesionale pe care le pot transmite mentorii. 6.7.Instrumente de mediere a muncii. 6.8.Tehnici utilizate în activitatea de mediere.
7. Consilierea pentru integrarea/incluziunea socioprofesională.	

U.C.7.1.Aprecierea rolului consilierii sociale și profesionale . U.C.7.2.Distingerea principiilor și obiectivelor consilierii profesionale/vocaționale. U.C.7.3.Analiza etapelor de desfasurare a unui program de consiliere profesional/vocațională. U.C. 7.4.Compararea teoriilor privind luarea deciziei în carieră . U.C.7.5.Formularea întrebărilor asupra factorilor implicați în consilierea profesional/vocațională. U.C.7.6.Gruparea metodelor și tehnicilor de consiliere profesional/vocațională. U.C.7.7.Diferențierea consilierii individuale de cele de grup. U.C.7.8. Construirea portretului asistentului social ca și consilier profesional.	7.1.Consilierea socială și profesională/vocațională. Concepte .Repere teoretice. 7.2.Scopul, principiile și obiectivele consilierii profesionale/vocațională. 7.3..Etape de desfasurare a unui program de consiliere profesional/vocațională. 7.4..Teorii privind luarea deciziei în carieră. 7.5.Teorii psihologice privind alegerea profesiei. 7.6.Factorii implicați în consilierea profesional/vocațională. 7.7.Consilierea individuală și de grup. 7.8.Metode și tehnici de consiliere profesional/vocațională. 7.9.Etica asistentului social ca și consilier profesional-vocațional.
8. Beneficiarii consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale.	
U.C.8.1. Analiza situației grupurilor vulnerabile. U.C.8.2.Deducerea specificului consilierii incluziunii socioprofesionale în dependență de grupul de beneficiari. U.C.8.3.Propunerea strategiilor eficiente de incluziune socioprofesională în dependență de necesitățile individului. U.C.8.4.Estimarea importanței consilierii incluziunii socioprofesionale pentru beneficiar. U.C.8.5.Formularea judecăților referitor la planuri de integrare socioprofesională a diferitor categorii de beneficiari. U.C.8.6.Examinarea strategiilor, planurilor de incluziune socioprofesionale a diferitor categorii de beneficiari.	8.1.Prezentarea situației grupurilor vulnerabile. 8.2.Persoane de etnie romă. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.3.Persoane aflate în detenție care se pregătesc de eliberare și persoane aflate anterior în detenție. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.4.Persoanele dependente de droguri. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.5.Femeile victime ale violenței. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.6.Tinerii de peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului și care se află în căutarea unui loc de muncă. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.7.Victimele traficului de persoane. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale. 8.8.Persoanele cu dizabilități. Specificul consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale.

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Concepte și definiții privind incluziunea socio-profesională	9	2	1	6
2.	Cadrul legislativ privind incluziunea socio-profesională	9	2	1	6
3.	Excluziunea socio-profesională	9	2	1	6
4.	Integrarea/ Incluziunea socio-profesionala	16	4	2	10
5.	Etape ale programelor de integrare/incluziune profesională	10	2	1	7
6.	Asistentul social ca mediator în medierea muncii	11	2	1	8
7.	Consilierea pentru integrarea/incluziunea socioprofesională	10	2	1	7
8.	Beneficiarii consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale	16	4	2	10
	Total ore	90	20	10	60

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Concepte și definiții privind incluziunea socio-profesională			
-Alcătuirea glosarului de termeni specifici incluziunii socioprofesionale.	Glosar de termeni	Prezentare scrisa	Săptămîna 1,2
2. Cadrul legislativ privind incluziunea socio-profesională			
-Observarea timp de două săptămîni , prin ce modalități mass-media promovează programe de sensibilizare a opiniei publice cu privire la persoanele din grupuri marginalizate.	Tabel de observare	Comunicare	Săptămîna 3,4
-Cazuri de încălcare a drepturilor persoanelor din diferite grupuri defavorizate.	Studiu de caz	Rezolvare de studiu de caz	
3. Excluziunea socio-profesională			
-Prezentarea evoluției conceptelor de excluziune/incluziune socială.	Linia Timpului	Prezentare scrisa	Săptămîna 5,6
- Interpretarea diverselor concepte de coeziune socială, după mai mulți autori.	Proiect individual	Prezentare scrisa	
-Analiza cercetărilor statistice și sondajelor din ultimii 5 ani, asupra excluziunii socioprofesinale ,care au fost realizate în Republica Moldova.	Tabel de observare/de sinteză	Prezentare orală	
-Precizarea efectelor negative ale excluziunii socioprofesionale.	Proiect individual	Prezentarea portofolii	
4. Integrarea/ Incluziunea socio-profesionala			
- Determinarea regulilor privind facilitarea integrarii profesionale.	Proiect individual	Prezentare scrisa	Săptămîna 7,8,9
- Precizarea avantajele incluziunii socioprofesionale.	Diagrama Cauză-efect	Comunicare	
-Prezentarea listei de atribuții ale asistentului social în procesul de incluziune socio-profesională.	Lucare individuală	Prezentare portofolii	
- Determinarea principalelor probleme/ obstacole care pot apărea la primele încercări de implementare a unui program integrare profesională.	Proiect în grup	Prezentare orală	

5. Etape ale programelor de integrare/incluziune profesională			
-Alcătuirea a 15 reguli de elaborare a programelor de integrare/incluziune profesională. - Elaborarea programului de incluziune profesională.	Ghid practic Proiect individual	Prezentare scrisa Prezentare scrisa	Săptămîna 10
6. Asistentul social ca mediator în medierea muncii			
-Precizarea abilităților asistentului social ca mediator în medierea muncii. -Realizarea rezumatului temei printr-un organizator grafic. --„ABC-ul angajatului”, o lista cu activitati, termene și responsabilități în incluziunea socioprofesioanlă.	Proiect individual Organizator grafic Ghid practic	Prezentare portofolii Susținerea lucrării Susținerea proiectului	Săptămîna 11,12
7. Consilierea pentru integrarea/incluziunea socioprofesională			
-Portretul asistentului social ca și consilier profesional. -Elaborarea programului de consiliere profesională. -Formularea regulilor pentru elaborarea consilierii profesional/vocaționale.	Proiect individual Program de consiliere profesională Proiect individual	Prezentare scrisa Prezentare scrisa Prezentare scrisa	Săptămîna 13
8. Beneficiarii consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale			
-Propunerea strategiilor eficiente de incluziune socioprofesională în dependență de nevoile beneficiarului consilierii incluziunii. -Elaborarea planului de incluziune socioprofesională în dependență de nevoile beneficiarului consilierii incluziunii. -Analiza rolului studierii unității de curs pentru formarea abilităților profesionale a asistentului social.	Proiect individual Plan de incluziune socioprofesionala Eseu	Prezentare orală Prezentare orală Prezentare orală	Săptămîna 14,15

VIII. Lucrările practice recomandate.

1. Plan de incluziune socioprofesională.
2. Portretul profesional al asistentului social ca și consilier al incluziunii socioprofesionale
3. Analiza cercetărilor statistice și sondajelor din ultimii 5 ani, asupra excluziunii socioprofesionale, care au fost realizate în Republica Moldova.
4. Efectele negative ale excluziunii socioprofesionale.
5. Avantajele incluziunii socioprofesionale.

IX. Sugestii metodologice

Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice presupune respectarea unor exigente ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unor metode active (de exemplu, învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, studiul de caz, asaltul de idei (braistormingul), jocuri pe roluri, analiză de text etc.), care pot contribui la crearea cadrului educațional, care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și de analiză a celorlalți;
- Crearea de situații problemă în contextul cărora elevii să participe la exerciții de cunoaștere și de autocunoaștere, de ameliorare a propriilor trăsături de personalitate și a relațiilor cu ceilalți;
- Realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și grupuri de lucru;
- Utilizarea calculatorului, a tehnologiilor informaționale și comunicării, a resurselor internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire.

Conform criteriului **nivelul învățării** se va insista asupra învățării conștiente care rămâne a fi piatra de temelie în învățarea „de-a lungul și de-a latul vieții”. Interactivitatea, ca factor de calitate al învățării completează în mod fundamental și principal, cu strategiile de învățare specializată, de calificare profesională, pornind de la însușirea limbajului specific și culminând cu modul de a gândi și de a acționa într-un domeniu, pentru demonstrarea performanțelor profesionale, iar învățarea socială va oferi șanse pentru o bună adaptare și inserție comunitară.

După **particularitățile rezultatelor studierii**, sarcinile pentru învățarea reproductivă vor ceda loc mai mult celor de învățare logică, în bază de concepte și principii, învățării prin rezolvare de probleme și, bineînțeles, celei creatoare, cu comportamente originale și inedite, din vârful piramidei învățării, „angajând proiectarea unor căi noi de rezolvare a problemelor, semnificative social, implicând orientarea elevilor în direcția descoperirii unor soluții originale și eficiente.

Ca forme de învățare vom proiecta echilibrat atât învățarea frontală cât și pe cea individuală, în perechi și în grup- toate constituind indicatori de calitate ai învățării.

Proiectarea ambianței, a mediului de învățare este o activitate indispensabilă, căci, la nivel teoretic- practic, se recunoaște că ambianța- fizică și psihosocială este un factor catalizator al învățării de calitate.

Disciplina „*Strategii de incluziune socio profesională*” va forma preponderent competențe de tip „savoir” (cunoaștere și înțelegere) și „savoir fair” (aplicarea cunoștințelor în practică)

Strategia metodologică propusă pentru desfășurarea procesului educațional este reflectată în tabelul de mai jos:

Nr Ord.	Unități de conținut	Metode didactice recomandate
1.	Concepte și definiții privind incluziunea socio-profesională	Postere Prezentare PPT Ghidul de anticipație Metoda asocierii libere a ideilor (Sinectica) Metoda piramidei
2.	Cadrul legislativ privind incluziunea socio-profesională	Explozia stelară Metoda pălăriilor gânditoare Metoda studiului de caz Portofoliul Proiectul individual Lucrare practică
3.	Excluziunea socio-profesională	Eseul Diagrama wen Studiul de caz Harta conceptuală Proiect individual
4.	Integrarea/ Incluziunea socio-profesionala	Analiza/sinteze a lucrărilor Comunicări Interviul în trei trepte Creioanele la mijloc Brainstorming-ul Tehnica 6/3/5 (brainwriting-ul) Autochestionarea
5.	Etape ale programelor de integrare/incluziune profesională	Portofoliul Referat Proiectul în grup Analiza/sinteze a lucrărilor Simulările Metoda predării - învățării reciproce Metoda Schimbă perechea
6.	Asistentul social ca mediator în medierea muncii	Prezentare PPT Analiza/sinteze a lucrărilor Metoda studiului de caz Jurnalul cu dublă intrare Tehnica scenariilor Incidentul critic

7.	Consilierea pentru integrarea/incluziunea socioprofesională	Portofoliul Lucrări individuale Diagrama wen Studiul de caz Harta conceptuală Proiectul în grup
8.	Beneficiarii consilierii integrării/incluziunii socioprofesionale	Studiu de caz Plan individualizat Portofoliul Controversa academica "Bulgare de zapada"

X.Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.

Evaluarea este o componentă organică a procesului de învățare care trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă. Orice instrument pentru evaluare se va elabora în baza obiectivelor generale formulate în termeni de competențe. Consecvența și fidelitatea evaluării se va asigura inclusiv prin continuitatea dintre evaluarea inițială, curentă/formativă și cea sumativă. Alternarea celor trei forme de evaluare-orală, scrisă și practică va răspunde necesităților de dezvoltare a inteligențelor multiple.

Demersul evaluativ va fi conceput așa încât să apreciem:

- **Ce știe studentul**, adică dacă poate să definească o noțiune, să identifice niște trăsături, să enumere tipuri, să descrie un fenomen etc.
- **Ce poate să facă studentul, cum aplică cele știute**, adică dacă este capabil să caracterizeze, să analizeze, să sintetizeze, să compare etc.
- **Cum poate să integreze cunoștințele și capacitățile în contexte inedite**, cum poate argumenta, generaliza, trage concluzii proprii, evalua cât de pertinente sînt extrapolările, transferurile, paralelele făcute etc.

În actul de evaluare elevul va fi implicat cu scopul de a facilita procesul de autocunoaștere, autoedificare și autorealizare. La conceperea demersurilor evaluative vom pune în prim plan sarcinile care oferă elevului posibilități multiple de afirmare, de luare a deciziilor, de promovare și producere a valorilor proprii, de respectarea opiniilor și punctelor de vedere a celui alt.

De asemenea, ca metodă alternativă de evaluare va fi utilizată constituirea portofoliului, pe care elevii îl vor completa cu materialele necesare, în scopul consolidării cunoștințelor lor pe parcursul studierii cursului.

Un rol important în procesul de evaluare îi va reveni studiului individual al elevilor, care se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite prin prezentul curriculum.

Nota finală a elevilor se va calcula utilizînd o formulă ponderată de calcul, astfel 60% va reprezenta media notelor curente obținute pe parcursul semestrului, iar 40% va constitui nota obținută la examen.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Harta noțională	• Punerea în evidență a subiectului general. • Elaborarea corectă a tabelii (schemei), de la noțiunile de bază spre cele specifice domeniului. • Organizarea corectă a informației despre subiectul solicitat • Corectitudinea logică a formulărilor • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Originalitatea expunerii noțiunilor subiectului propus
2.	Argumentare scrisă	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție. • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare
3.	Argumentare orală	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare. • Utilizarea corectă și adecvată a mijloacelor orale de exprimare (intonaj, gesturile, vocabularul etc.).
4.	Proiect elaborat	• Validitatea proiectului -gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă, felul în care au fost evidențiate • Completitudinea proiectului - conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific • Elaborarea și structura proiectului- acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate ș.a. • Creativitatea -gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
5.	Referat	• Corespunderea referatului temei. • Profundimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.

6.	Studiu de caz	• Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Referința la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitudinea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului.
7.	Eseu structurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu • Interacțiunea cu materialul bibliografic (sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susținute prin prezentarea diferitelor cercetări. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină). • Centrarea bibliografiei eseului pe nu mai puțin de 3-4 titluri reprezentative din literatura de specialitate.
8.	Eseu nestructurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu.

		• Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină).
9.	Desen pe calculator. PPT.	• Redarea esenței subiectului în cauză. • Relevanța elementelor grafice utilizate. • Gradul de transmitere a mesajului. • Corespunderea concepției, stilului, așezării în pagină și a designului grafic mesajului de transmis. • Creativitatea și originalitatea. • Calitatea tehnică. • Originalitatea și capacitatea de a ilustra, prin forme și culori, prin poziționarea compoziției în transmiterea mesajului preconizat. • Impactul vizual și comunicativ.
10.	Investigația	• Definirea și înțelegerea problemei investigate. • Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. • Colectarea și organizarea datelor obținute. • Formularea și verificarea ipotezei cu privire la problema luată în studiu. • Alegerea și descrierea metodelor folosite pentru investigație. • Prezentarea metodelor de cercetare/laborator în ordinea în care au fost utilizate. • Comentariul comparativ al surselor de documentare. • Descrierea observațiilor. • Interpretarea personală a rezultatelor cercetării; • Realizarea de desene, grafice, diagrame, tabele. • Selectarea și oportunitatea surselor bibliografice. • Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată succint și raportată la ipoteza inițială. • Modul de prezentare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor funcțional-acționare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Produse pentru măsurarea competențelor funcțional-acționare	Criterii de evaluare a produselor
1.	Diagrama „Cauză-efect”	Determinarea efectelor psihologice care sunt provocate de cauze concrete . Coresponderea conținutului cu scopul și obiectivele propuse. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Respectarea termenilor de elaborare.
2.	***** Plan de incluziune socioprofesionala	***** Determinarea necesităților beneficiarului. Determinarea etapelor de incluziune. Formularea coerentă, logică a ideilor. Coresponderea rezultatului cu scopul propus. Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. Colectarea și organizarea datelor obținute. Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată corect. Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; Respectarea termenilor de elaborare.
3.	***** Linia Timpului	***** Coresponderea conținutului cu scopul și obiectivele propuse. Relevanța ideilor. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Corectitudinea formulării ideilor. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică. Elaborarea și redactarea părții scrise au fost făcute într-un mod consistent și concomitent, conform planificării. Precizarea elementelor de evoluție a fenomenului psihologic studiat. Respectarea termenilor de elaborare.
4.	***** Tabel de observare/de sinteză	***** Elaborarea elocventă a argumentelor problemei . Coresponderea argumentelor scopului și obiectivelor propuse. Observarea sistematică a fenomenului psihologic

	5. Lista de sfaturi/recomandări/strategii ***** 6. Ghid practic ***** 7. Program de consiliere profesională *****	supus cercetării. Prezența relației între argumente. Formularea laconică a argumentelor. Valabilitatea și corectitudinea argumentelor. Analiza diverselor aspecte psihologice în formularea argumentelor. Argumentele să nu se repete, să nu se suprapună sau să se reformuleze. ***** Corespunderea conținutului cu scopul/obiectivele propuse. Prezentarea opiniilor personale justificate. Sfaturile/recomandările propuse sunt aplicabile. Formularea laconică a ideilor. Analiza diverselor surse bibliografice pentru formularea ideilor. Respectarea termenilor de elaborare. ***** *****Cor esponderea conținutului cu titlul ghidului. Relevanța ideilor. Prezentarea opiniilor personale. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Corectitudinea formulării ideilor. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică Prezentarea exemplelor personale sau din literatură, care relevă tema cercetată. Prezența imaginilor, pozelor, desenelor, schemelor , care ilustrează ideea propusă. Formularea concluziei proprii (5-6 idei) referitor la tema abordată. Ghidul reprezintă, în sine, o soluție practică, cu elemente de originalitate în găsirea soluțiilor. Ideile propuse sunt aplicabile. Utilizarea anumitor resurse bibliografice este bine justificată și argumentată în contextul ghidului. Elaborarea și redactarea părții scrise a ghidului au fost făcute într-un mod consistent și concomitent, conform planificării. Precizarea elementelor de conținut. Respectarea termenilor de elaborare. ***** Determinarea tipului de situație de criză, problemă familială, socială, școlară. Evidențierea metodelor și mijloacelor eficiente tipului consilierii și beneficiarului. Planificarea consilierii profesionale. Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. Colectarea și organizarea datelor obținute. Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată corect.
--	---	---

8.	***** Poster	Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; Respectarea termenilor de elaborare. ***** Formularea titlului scurt și sugestiv. Introducere asupra domeniului de interes. Prezentare sintetică a abordării experimentale / teoretice. Prezentarea rezultatelor celor mai semnificative. Prezentarea orală a posterului printr-o prelegere de 5 min. Concepție grafică atractivă; elemente grafice adecvate. Conținutul corespunde temei. Concluziile personale formulate. Text puțin, cea mai mare parte a spațiului posterului fiind destinat materialului ilustrativ. Calitatea imaginilor, pozelor, desenelor, figurilor, tabelor. Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice).
9.	***** Graficul T	***** Elaborarea elocventă a argumentelor afirmative/negative a problemei binare. Prezența relației între argumente și contraargumente pereche. Formularea laconică a argumentelor. Valabilitatea și corectitudinea argumentelor. Analiza diverselor surse bibliografice în selectarea argumentelor. Argumentele să nu se repete, să nu se suprapună sau să se reformuleze. Respectarea termenilor de elaborare.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Manuale, Ghiduri metodice, Suport de curs, Laptop, Notebook, Proiector multimedia, Mape
Colaje, Caiete, Broșuri informative, Tablă, Panou, Postere.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor.

Nr.crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Maria Vremiş, ş.a. <i>Abordări ale excluziunii sociale în Republica Moldova</i> . Aspecte metodologice şi analitice. Chişinău 2010.	Bibliotecă	1
2.	Cuşca Vasile , <i>Incluziunea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilităţi</i> . motivatie.md/.../4.Incluziunea_in_cim pul _muncii_a_persoanelor_cu_dizabilitati .pdf	Internet	
3.	<i>Integrarea şi pregătirea profesională</i> . http://www.scritub.com/sociologie/re surse-umane	Internet	